

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/granica/graniczny-ruch-osobowo/od-1991/przemytnicy-i-metody-pr/9958-Przemytnicy-i-metody-przemytu-od-1991.html>
2024-07-16, 16:10

Przemyt

Przeobrażenia ustrojowe i zmiany na granicach państwa polskiego spowodowały, że w początkach lat 90-tych nastąpił znaczny wzrost przestępczości granicznej. Jednym z najczęstszych rodzajów przestępstw popełnianych na granicy, obok nielegalnej migracji, była przestępczość gospodarcza. Głównie chodzi tutaj o przemyt towarów akcyzowych (alkoholu, papierosów), samochodów oraz narkotyków. Okresowe nasilenie się przemytu poszczególnych towarów wynikało z dysproporcji cenowych w różnych częściach Europy. Znaczna część przemytu odbywała się na „zamówienie” - dotyczyło to np. luksusowych samochodów. Przemytem zajmowały się zarówno pojedyncze osoby, (tzw. mrówki), jak i zorganizowane grupy przestępcze.

Przemyt papierosów i alkoholu spowodowany był wzrostem cen na te artykuły w Polsce oraz znaczną różnicą ich wartości pomiędzy państwami Europy Zachodniej a Europy Wschodniej. Mimo ryzyka poniesienia strat finansowych, związanych z ewentualnym ujawnieniem i konfiskatą towarów, proceder ten rozwinęty był na wysoką skalę. Wyroby alkoholowe i tytoniowe ukrywano były m.in. w TIR-ach, w ładunkach jadących tranzytem przez Polskę. W ujawnieniu przemytu omawianych towarów dominowały odcinki granicy państwowej z Federacją Rosyjską, Ukrainą i Republiką Białoruską. Przykładowo w 1996 roku funkcjonariusze SG zatrzymali wyroby alkoholowe o wartości 14 032 000 zł i papierosów o wartości 3.889.000 zł. Dla porównania w przeciągu siedmiu lat przemyt alkoholu spadł prawie trzykrotnie (5 186 372 zł), natomiast papierosów znacznie wzrósł (25 073 074 zł)[1]. Spadek wartości ujawnionego alkoholu, był wynikiem m.in. wprowadzenia obowiązku wizowego dla obywateli Rosji, Białorusi i Ukrainy.

Początkowo zjawisko przerzucania kradzionych aut dotyczyło przede wszystkim granicy zachodniej. O ile w 1991 roku zatrzymano jedynie 89 aut, to dwa lata później już 1126, przy czym na rubieży wschodniej 674. Sytuacja diametralnie zmieniła się po otwarciu granicy przez b. ZSRR, od tego czasu przemytnicy kierowali się ku rynkowi za naszą wschodnią granicą. Powstały grupy przestępcze organizujące przerzut aut, począwszy od ich kradzieży aż po sprzedaż[2]. Metod przemytu było bardzo wiele. Posługiwano się m.in. dowodami rejestracyjnymi i tablicami innego auta, przebijano numery wozu oraz fałszowano dokumenty. Oprócz tego odnotowano przypadki przemykania kradzionego samochodu na lawecie (wśród pojazdów legalnie wywożonych). Zdarzało się również, że wymieniano całe fragmenty konstrukcji auta uniemożliwiające identyfikację. Pojawiło się także zjawisko tzw. kradzieży za zgodą właściciela. Proceder ten polegał na tym, że auto było wywożone poza granicę (np. Niemiec) w sposób legalny przez wynajętych w tym celu

obywateli RFN, po czym wracali oni bez samochodu z kluczami i dokumentami pojazdu, a właściciel zgłaszał kradzież, zyskując kwotę ze sprzedaży auta i z ubezpieczenia. Powodem zatrzymania pozostałych samochodów było pominięcie lub świadome naruszenie przy przekraczaniu granicy obowiązujących przepisów celnych, np. fałszowanie rachunków zakupu pojazdów celem zmniejszenia ich rzeczywistej wartości (ze względu na obciążenia starych pojazdów bardzo wysoką akcyzą). Zjawisko przemytu aut z roku na rok wzrastało - w 1994 roku ujawniono przemyt 2243 aut, w 1996 roku 3 065 aut [3]. Od 2001 roku zauważalny jest spadek liczby przemyconych aut. Przykładowo w 2001 r. zatrzymano 1 344, natomiast w 2007 r. już tylko 730. Do końca dekady przemyt aut wahał się w wyżej wymienionych granicach, co świadczy o dużym profesjonalizmie funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Szerszego omówienia wymaga także zjawisko przemytu i handlu narkotykami, które od 1990 roku systematycznie wzrastało. Przy zwalczaniu przestępczości narkotykowej Straż Graniczna współpracowała i nadal współpracuje z Policją i służbą celną. Narkotyki ujawniane były przez służby graniczne, zarówno w trakcie kontroli granicznej na przejściach, jak i w wyniku działań operacyjno-rozpoznawczych. Wykrywano takie środki odurzające i psychotropowe jak : marihuana, amfetamina, heroína, nielegalne transporty leków. Polska stanowi ważny kanał przerzutowy narkotyków z Azji i Bliskiego Wschodu. Wśród stosowanych metod przemytu narkotyków odnotowano m.in. wykorzystanie specjalnie skonstruowanych schowków w samochodach osobowych i ciężarowych (w bagażnikach, kołach zapasowych, pod tapicerką, w zbiorniku na paliwo o podwójnych ściankach, w butlach gazowych). Przemytu „detalicznego” dokonywano przy użyciu woreczków strunowych, zalanych woskiem torebek foliowych, opakowań po papierosach, bądź przez połykanie kapsułek zawierających substancje odurzające.

Na początku lat 90-tych wykrywano śladową ilość przemyconych narkotyków, od 1995 roku nastąpił wzrost wykrywalności. W omawianym roku przechwycono narkotyki o wartości ponad 138 mln zł, w 1997 o wartości ponad 13 mln, w 1999 - 3 347 755 mln [4]. Natomiast w 2003 r. zatrzymano narkotyki o wartości około 4 mln zł, co stanowiło wzrost o 86,8 % w porównaniu z rokiem poprzednim [5]. Coraz lepsze wykształcenie funkcjonariuszy SG oraz profesjonalizm służby były główną przyczyną większej wykrywalności narkotyków o dużej wartości. Dzięki efektywnym działaniom Straży Granicznej Skarb Państwa zaoszczędził w latach 1991-2006 ponad 203,4 mln zł. [6].

[1] Raport na temat przeciwdziałania i zwalczania przestępczości granicznej przez służby podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji w Polsce w 2003 r. oraz w I półroczu 2004 r. , www.mswia.gov.pl.

[2] „Straż Graniczna” nr 1 z 1994 r. s. 13.

[3] „Straż Graniczna”, nr 6 z 1997 roku, s. 10

[4] Ochrona Granic. Bezpieczeństwo państwa. Ochrona granicy państwowej. Przestępczość graniczna. Materiały statystyczne i analityczne dot. imigracji, przemytu, narkotyków, Archiwum Straży Granicznej. Analizy

z lat 1993-1996, sygn.akt KGSG/GKG/1193/30, s.3.

[5] Raport na temat przeciwdziałania i zwalczania przestępczości granicznej przez służby podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji w Polsce w 2003 r. oraz w I półroczu 2004 r. , www.mswia.gov.pl.

[6] M. Pietraszczyk, Miliardy podróżnych, w Jednodniówce „16-lecie Straży Granicznej 1991-2007”.

Zdjęcia dotyczące przemytu narkotyków

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

Zdjęcia dotyczące przemytu papierosów i tytoniu

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

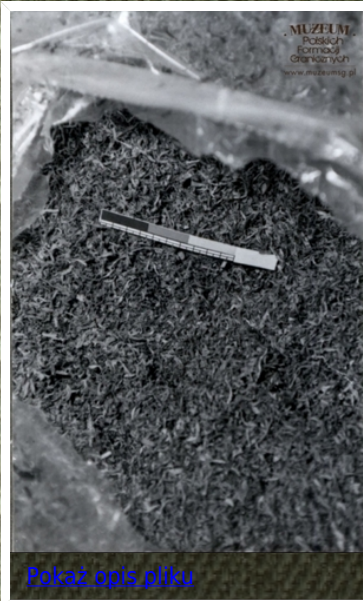
[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

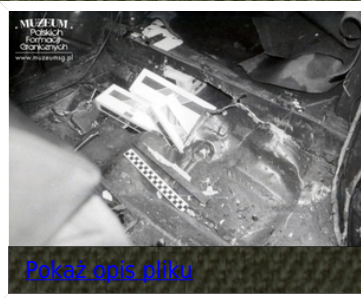
[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

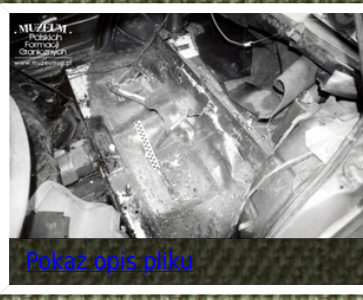
[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

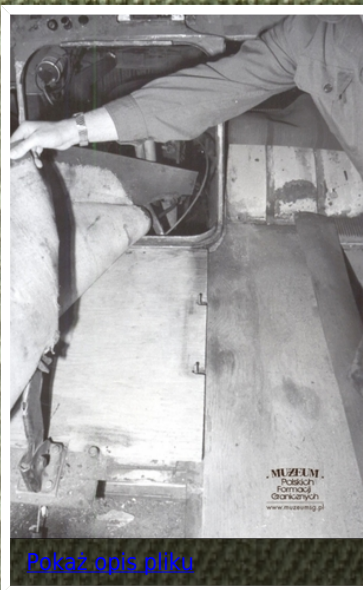
[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

Zdjęcia dotyczące przemytu monet, ikon i płyt CD

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

Zdjęcia dotyczące nielegalnego przekroczenia granicy państwowej

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)